

Laulupeol mängivad pasunakoovid Ants Oidekivi taktikepi all

Muhulasele vastab Ants Oidekivi

*Eesti Raadios väideti, et tänavusel juubelilaulupeol on dirigendipuldis ka üks Paide mees. Muhulased ei tahaks seda au üksnes Kesk-Eesti jätta. Kas Sa ise tunnend end nüüd rohkem Paide või Türi mehe-
na?*

Eks ma olen ikka Türi mees, kus teen puhkpilliorkestrit 95. aastast peale ja tosinkond aastat olen olnud Türi muusikakooliga seotud. Paide ja Türi vahel käib selline ajalooline rebimine: Paide ju on maakonnakeskus, aga ega Türigi taha maha jääda. Juhatan orkestrit Türi, mis varem kandis nime Lõuna-Järvamaa puhkpilliorkester. Endine nimi haaras nelja omavalitsust, mis tänaseks on ühinenud suureks Türi vallaks. Ka projektide kirjutamisel tuli selline „pealkiri“ kasuks, kuna näitas piirkondade-ülest tegevust.

Kus Sa veel oled tegutsenud?

Peale Kontsi (konservatoorium) kolisime kohe perega Aravetele, kus olin viis aastat, seejärel õpetasin viis aastat Soomes. Olid sellised sõprusvaldade projektid, mille kaudu läksin Hamina kanti Vehkalahti valda õpetajaks. Elasin siinsete paleepöörete ajal hoopis Soomes. Keel sai selgeks, aga eks ta läheb ikka rooste, kui ei kasuta. Orissaares õpetas meile soome keelt õp. Reinart,

**Ants
Oidekivi
Türi Grillfesti
rongkäigus
puhkpillide
ees.**

Merit Männi,
Türi Rahvaleht

Tallinnas elades sai teleka kaudu keeleruumis püsida. Praegu töötan Türi Rahvalehe toimetajana, varem maakonnalehes Järva Teataja. Kirjutamine siiski suurt ei istu.

Kui tihti oled kodusaarele pääsenud?

Häbiväärselt vähe. Kui Soomes olin, käisin isegi sagedamini. Mul läheb karv turri, kui mõtlen Virtsu järjekordade peale. Eks alati võib öelda, et aega ei ole, aga tõesti on palju tegemist. Vanemad on juba vanad ja vajaksid abi, aga praegu ei oska oma elu Muhuse ära tuua.

Kuidas Hellamaa kool meeles on?

Kõik mälestused on Hellamaa koolist soojad. Isegi need, mis

omal ajal hingevärinat tekitasid. Olin ju ka ise üldhariduskoolis õpetaja, aga kus ikka Hellamaa koolis oli kord!

Mäletan teid koos Villuga (Villu Veski) Orissaare päevilt pärast tunde ikka linna poole minemas, pillid näppus. Kas teil omavahel on side säilinud?

Möödunud aegadega muidugi võrrelda ei saa, sest eluteed eriti ei ristu. Villu elab ju Muhus, ise satun sinna harva. Kolm korda aastas vähemalt helistame, kui kokku ei saa.

Mis pille Sa mängida oskad?

Ükskõik, mis kätte anda, igapäev saan hääle kätte. No vahest viiulit ei maksa, selle ehk lõhun enne ära, kui hääle kätte saan. Eks mina olen see, kellele

meeldib kummardada, kui teised mängivad...

Pasunakoovid on Eesti seltsielus olnud ühed esimesed äratajad. Kui palju on neid pasunapoisse, keda Sul laulukaare all juhatada tuleb?

Minu teada on seal 60 orkestrit, osa väiksemaid ühines suurematega, sest repertuaar ei ole kerge.

Mida tahaksid veel muhulastele öelda?

Kohtume laulupeol! Loodan, et seal saab palju muhulasi olema!

Laulupeotuli liigub muide veeteid mööda: Kuressaarest sõidab uus purjekas orkestrijuhtidega mööda Läänemerd Haapsallu.

Küsinud **Anu Pallas**

Muhu Põhikooli tegemised mais ja juunis

Maikuu esimeseks suuremaks ürituseks oli traditsiooniline emadepäeva kontsert 8. mail, kus emadele esinesid kooli huviringid – näitering, ansamblid, tantsurühmad ja kapell.

14. mail said tublimad õpilased võimaluse sõita Tallinnasse preemiareisile. Külastati energiakeskust, Eesti Televisiooni maja ja noortele anti võimalus ka pisut poodelda.

25. - 29. mail toimus tutinädal,

kus lõpuklassi õpilased said end enne eksameid pisut lõdvemaks lasta ja lapsepõlve meenutada. Tutinädal lõppes Muhu Põhikooli esimese kevadbballiga. Ettevalmistused algasid juba talvel ning maikuu toimused soovijatele tantsutunnid. Õpitu rakendati käiku ja tantsupõrand polnud hetkekski päris tühi. Balli õhtujuhtideks olid 8. klassi õpilased Siiri Saks ja Rauno Liitmäe. Nende juhti-

misel toimusid võistlused, mille käigus valiti välja ka balli prints ja printsess, kelleks said Aare-Arnold Äkke (9.a klass) ja Simonee Tamm (9.b klass).

2. juunil korraldati direktiooni vastuvõtt õpilastele, kes lõpetasid kooliaasta kiitusega, ning nende vanematele. Päev hiljem algas 1.-8. klassil suvevaheaeg.

5. juunil käisid õpilasesinduse liikmed Tartus, et

tööaastale pidulik punkt panna. Külastati AHHAA teaduskeskuse autode teemalist näitust ja 4D kino, laulupeomuuseumi ning Suurt Munamäge.

9. klassi lõpueksamid toimusid juuni esimeses pooles. 4. mail leidis aset eesti keele, 11. mail matemaatika ja 15. mail valikaine eksam. Üheksandike lõpupidu toimub 17. juunil.

Liina Tarvis

Käsitööpäevad Muhu Muuseumis

Juulikuus toimuvad Muhu Muuseumi ja käsitööseltsi Oad ja Eed koostöös Koguva Tooma talu õuel käsitööpäevad.

9. - 11. juulil tehakse villatöid, **16. - 18. juulil** harjutatakse roosimist, **23. - 25. juulil** tehakse pätte.

Kõik huvilised on oodatud kaasa tegema!

JUJÄÄB 2009 KAVA:

24. juuni - kolmapäev

VORMSI - Krog nr. 14 - 20.00
DENISE FONTOURA (BRA)
Villu Veski & DJ Erkin Antov (Jazzitup R2) (EST)

25. juuni - neljapäev

ARENSBURG - KURESSAARE - 20.00

Trio X (SWE) & Lembit Saarsalu (EST)

DENISE FONTOURA (BRA)

26. juuni - reede

NAMI-NAMASTE - 18.00
Hot Music - Hot Pizzaowen
Cool Stars - Sikke (FIN), Davide (ITA), Nano Stern (CHILE)
NB! Piletid vaid eelmüügist!
NAUTSE MIHKLI VABAÕHULA - 21.00

Trio X (SWE) & Lembit Saarsalu (EST)

Tuuli Taul (EST)

Arcticum (FIN, EST)

ISWHAT? NAPOLEON MADDOX QUARTET (USA)

LA PERFECTA SALSA COMBINACION (CUB, USA, BRA, EST)

N'DIOBA Int'l Jamsession (SEN)

Jazzitup R2 DJs (EST)

27. juuni - laupäev

KOGUVA KUNSTITALL - 13.00

Tuuli Taul (EST)

NAUTSE MIHKLI VABAÕHULA - 14.00

Ivo Linna ja Olav Ehala ansambel (EST)

NAUTSE MIHKLI VABAÕHULA - 20.00

PASCAL VON WROBLEWSKY
Nu Standards (GER)

Sofia Rubina & Villu Veski/Jukka Eskola 5tet (EST, FIN)

Mednis Jazz Q (LAT)

DJ SanAntonio, DJ Orav, DJ Erkin Antov, DJ Talisman (Jazzitup R2) (EST)

28. juuni - pühapäev

MUHU KATARIINA KIRIK - 14.00

Põhjala Saarte Hääl III

Villu Veski, Tiit Kalluste, Taavo Rimmel, Guido Kangur (EST)

Uue CD esitluskontsert.

vt www.nordicsounds.ee/juujaab.htm

Juubilarid äratamine

12. juuni hommikul laulis ja tantsis naistantsurühm "Tökkroes" Mihkel Mereääre saatel Linnussel Laasu talu õues. Nii äratati juubilar Ivo Linna.

Õnnitlused esinejalt. Vallapoolsed õnnitlused edastas vallavalitsuse liige Arvo Vaga.

Õhtul esines Ivo Linna juba juubelituuriga Kuressaare Lossihoovis, millele järgnes pidu sõpradega Kuursaalis.

Laupäeval õnnitles Ivo Linnat koduküla Linnuse rahvas.

Palju õnne, Ivo Linna!

Ivo Linna meediapildis

Raul Vinni kirjutab 8. juuni Oma Saares üles Ivo Linna tundmused ja seosed lapsepõlvemaa Põdustega, kus on muuhulgas kirjutas: "Olen sõitnud selle golfiväljaku ka läbi ja see on minu jaoks võõras. Mul on silme ees see karjamaa. Elu oli naturall, me käisime paljajalu, ja

mõnikord, kui oli külm hommik, kui lehm oli lasknud värske koogi, siis me seisime seal koogi sees ja varbad olid soojas. Mis sest, et sitased."

Ivo Linnast kui maamehest kirutas Vilma Rauniste 11. juuni Meie Maas. Muuhulgas ütles intervjuueeritav: "Minu meelest

on kõige parem keskenduda tööle vaikuses või linnulaulu ja looduse häälte keskkonnas..." Ja veel: "Kui oled elus talunud palju lärmi, siis tahad vaikust ja see viib mõtetega maale. Pealegi, maal on alati midagi füüsilist teha, oma kätega midagi valmis teha..."

Lõõtsameeste kontsert Koguvass

Laupäeval, 6. juunil kogunes Muhu muuseumis Tooma talus taas kord üks sõpruskond – hästi head Saaremaa lõõtsamängijad ja nende muusika austajad.

Tooma rehealune sai rahvast täis. Pillilugusid ja laule esitasid Herman Vesiaid akordionil, Viktor Ilvest, Sulev Mägi ja Urmas Rahnik ehtsatel lõõts-

pillidel, Andres Ükskask ja Meelis Mereäär karmoškadel. Mängiti-lauldi nii ükskaaval kui ka üheskoos, kogu aeg laulis kaasa ka publik. Pillilugudest said osa ka läti ja soome turistid.

Kui poolteisetunnine kontsert läbi sai, soovis publik veel lisalugusid ja nii mõnigi neist proovis ise pilli mängida. Publik ja pillimehed jäid kõik üritusega väga rahule. Mõned lõõtsa-

mehed kiirustasid seejärel Kuressaare staadionile tantsupeole.

Järgmine lõõtsamängijate kontsert Muhu muuseumis toimub 15. augustil.

Meelis Mereäär,
Muhu muuseumi ürituste korraldaja

Oma Saar 11. juuni

Sõna on Kunstitali perenaisel

Esimest korda kuulsin eesti keelt Moskvas, kus veetsin 1963. aastal paar puhkuspäeva ühe suurema projekti lõpetuseks. Seisime õega Puna-sel väljakul Lenini mausoleumi külastamiseks sabas ja kuulsime oma taga soome keele moodi juttu. Kollaseks tõmbunud Lenini vaatamise järel läksime koos jäätisebaari. Need noored eestlased olid kultuurireisil ja meil oli nii vahva, et sõprus jätkus ka hiljem.

Esimest korda tulin Tallinna oma ema ja väikese pojaga neid sõpru külastama, kui Georg Otsa nimeline laev alustas Helsingi ja Tallinna vahel sõite. Tolliläbivaatused kestsid kauem kui reis ise.

Meid laeva peale tagasi saates vaatas sõbratar mulle sügavalt silma ja küsis, kas tuleksin veel Tallinna. Mul oli raske vastata ja vaikisin pikalt. Lõpuks vastasin kaheldes - võib-olla. Moskvas oli olnud kergem, sest nõukogude inimene oli oma tee ise valinud.

Minu isa osales 16-aastase koolipoisina Eesti Vabadesõjas. Kui järgmine kord Eesti taasiseseisvumise järel Tallinna tulin, mainisin seda laululava juures meie giidile. Giid vastas, et tänu nendele koolipoistele oli Eesti lõpuks vaba maa. Pisarad valgusid mulle silma.

Olen sündinud 1930. aastatel Viiburis. See oli väga kaunis ja rahvusvaheline Soome linn. Teise maailmasõja järel tuli ära anda Karjala ja 10% rahvast pidi oma kodu maha jätma.

Olime kolinud Helsingisse, kus meie kodu sai isa karjala sugulaste peatuspaigaks. Ka meie suvekohta Hämes ehitati neile põgenikele vanast laohoonest "rannahotell". Lastel oli suveti tore, vaatamata sõjale: meid oli 15 nõbu, lisaks ingerlastest pagulased, kes rääkisid imelikkumurret. Kardeti dessante.

Ilmselt süütasid need lapsepõlvkogemused minus soovi näha maailma laiemalt, õppida keeli ja püüda aru saada inimestest, kes olid teist-

Pirkko Silvennoinen.

sugused, tulenevalt erinevast kasvukohast.

Muhusse tulin esimest korda oma vanima tütrega, kui olin Eesti krooni tuleku ajal tallinlastest kliente juhendamas. Vajasime kutset ja Kuivastus oli piirivalve. Pisikesel praamil tantsisid kihnu noored oma rahvariites. Bensini sai Saaremaal vaid paakautodest, mille juures olid pikad järjekorrad.

Samal sügisel tõin bussitäie kliente Saaremaa-reisile. Vaatasime ringi, põikasime idüllilistele külateedele. Aeg jäi justkui seisma. Üks mees läks siga tapma, teine kutsus oma õuele koduõlut maitsma. Hoovides õitsesid vanaema-aegsed sügislilled. Kanad jalutasid vabalt ringi. Nuusutasime kõiki vanu maakoha lõhnu. Lõhnameeled ei olnudki aegade möödudes ära kadunud, kuid Soome maaelu oli sõdade järel tööstuslikuks ja üksluiseks muutunud. Ehitamislaad oli modernsem.

Neil aegadel jõudis Soome liialt avatud valuutapoliitika

tulemusel äge pangakriis ja riik pidi panku aitama. Selle asemel, et pangad oleksid aidanud devalvatsiooni tõttu hätta jäänud kliente, kelle laenuprotsendid tõusid 19%-ni, pöörasid nad hoopis oma klientide vastu. Hulk kinnisvara läks seetõttu sundmüüki ning väikeettevõtjad pankrotistusid. Umbes 35 000 ettevõtjat pidi jätma oma elutööst, tihti kadus ka elumõte.

Otsustasin Soomest eemalduda, müüsin oma perefirma ja kolisin talveks oma prantsuse suvekoju Vahemere lähedale elama. Pikka aega ei jaksanud Soome päevalehti ilma masenduseta lugeda. Oli hea tutvuda vanema kultuuriga, inimesed tundusid vabamad. Demokraatia oli seal kestnud paar aastasada, seda oli igapäevaelus ka märgata. Enamikel oli julgust vabalt väljendada oma seisukohti.

Õepoeg oli tutvunud muhu vana kalamehega Kallaste külast ja soovis Muhusse maja osta. Minu perele mõte meeldis ja tulime võimalusi kohapeale uurima. Paenase külas leidsime toreda vana talukoha. Kindluse mõttes käisime vallavanema juures asju selgitamas. Jüri Rääim ütles, et kahjuks ei ole müüja maja omanik!

Ta soovitas käia Koguva külas, kus Pärdi talu omanikud, ema ja tütar Eljuhanda ja Elfriide Schmuul olid surnud ilma järeltulijateta. Maja läks omavalitsuse kätte, seda sooviti müüa oksjonil ja kasutada sisetulekut lasteaia korrastamiseks. Pärdi hooned olid üsna kehvast seisusest, kui selle omanikud haigestusid. Mulle hakkas ometi see koht kohe meeldima, mida mu arhitektist abikaasa imeks pani. Alles hiljem tajusin, et see maja meenutas meie suvituskoha Soomes, mis pärines 1920. aastatest ja kus olin veetnud õnnelikke lapsepõlvesuvised hoolimata sõjast. Mu mees nimetas koha "minu Karjalaks".

Siis algasid aga Koguva külas segadused, mis ei ole siiani päris otsa saanud. Too-

Juulis Koguva Kunstitali näitus Taanist: Anders Hjuler. Yggdrasil Duologues (Ilmapuu diaalooigid).

Augustis Kaido Haagen. Mehed läksid merele.

nane muuseumijuhataja hakkas koos mehega külainimesi hirmutama ja nõudma oksjonitulemuste tühistamist. Vallavalitsus oli siiski järjekindel ega allunud survele, ehkki kohale kutsuti vabariigi ajakirjandus ja TV. Seaduslikku oksjonitulemust Pärdi talumajade kohta ei saanud tühistada.

Järgnevast võiksin kirjutada järje Juhan Smuuli monoloogidele. Nüüd on siiski majasid puudutavad kohtuasjad läbi ja meie omanikuõigust ei ole vaidlustatud. Pärdi talu juurde kuulunud põlde ei saanud me aga osta, ehkki Käsperi talus sündinud ja Soomes elanud med-õest naaber suutis hankida üle 6 ha endist ühismaad, vaatamata seadustele. Oleksin tahtnud ühes mõne muhulasega kasvatada saare tõugu lambaid, et hoida rannaniidud korras.

Meile lubatud õueala vähendamise minimaalsuureni ja selle järel toimunud kiusamised - puurkaevu lõhkumine ja sissepääsu takistamine Pärdi talli - hakkasid minu mehe jaoks piiri ületama. Tema mõdt sai täis, kui muuseumijuhatajal õnnestus endale osta osa Koguva, elava muuseumiküla igivanade kiviaedadega ääristatud külateedest ja sulgeda see väravaga, kus tänase päevani on lukk ees! Soomes ja mujalgi läänemaailmas oleks selline asi olnud tõeline kultuuriskandaal.

Püüdsin mõista taasiseseisvunud riigi üleminekuhädasid, ehkki see on elu pingestanud. Tasapisi külainimesed märkasid, et me pole ei mafioosod ega ka Tallinnas kakerdavad soome joodikud.

Elame siin oma uue kodumaa kommete kohaselt ja oleme

Järg põrdele

Muhu kunstnike näituse avamise meeleolust

90-voastane kunstnik Arseni Mölder olli kohja peal ja võttis algatuseks Reiu Tüüri ja Meelis Mereääre toetamisel üles viisijupi. Arseni pidade tegema ikka ja jälle uusi lugulaulusid ja peale kunstnikuks olemise oo ta siis laulutaet. Kis kauemini avamise päeva kohja peal ollid, nee kuulsid pärast veel ühte Reiu Tüüri esitatud armastuslaulu, mise peale Arseni jälle luges ühe kena luuletuse.

Liis Pallas, Oma Saar

Vt ka 4. juuni Meie Maa Extra.

Muhu päevad

Muhu päevad avatakse **19. juunil kl 10** Hellamaa Külakeskuses käsitööselti sukanaütusega. 23. juunini on avatud erinevaid näitusi: Muhu põhikoolis Eevi Kõvamehe elutöönäitus, Lõetsa külas Jüri-Jaanil keraamika, Paenase Tõnise lapitööd, muuseumis püsinäitus ja UKU tööd ning Oma Saare fotonäitus, Kunstitalis Muhu kunstnikud. Reedel on lastiste uste päevad Muhu Puidukojas, Kehte Ehituses ja jahiseltsi Piiri õppekeskuses ning Helind Ehituses.

Toimuvad erinevad päevanumbriid: **reedel 11.45** alustab Liiva poe juurest Saaremaa 52. velotuuri kruusasetapp, õhtul **18.00** kohtuvad jalgpallis Põhi ja Lõuna ja kell **20** esineb Vanatoa turismitalus Kihnu Virve. **Laupäeval kl 12** laulavad Muhu Muuseumi õuel segakoorid. Liiva spordiväljaku murul mängitakse muruvõrkpalli. **Kl 19** on Aki kõrtsi taga vanade laulude õhtu. **Pühapäeval kl 12** mängitakse Hellamaa Külakeskuses kabet. Nii pühapäeva kui esmaspäeva õhtul on külaliste ootel Liiva kõrtsid. **Jaaniapäeval kl 10** on Liival käsitööselti töötuba (vihma korral Hellamaal), kus kedratakse villa. Muhu päevad lõpevad jaaniõhtuga.

Muhulane

Sõna on Kunstitali perenaisel

Algus lk 5

vähehaaval tutvunud Koguva küla elanikega, kuigi esimesed sõbrad leidsime Igakülast ja Paenaselt, kust mu mees ostis Tõnise talu, mille osanik on nüüd Soile Siltanen.

Minu süda jäi vastuoludest hoolimata siiski Koguva ja selle raskusi kogenud inimeste juurde. Ühe suguvõsapeo järel kaalusime naabritega võimalust tegeleda kodumajutusega. Saimegi selle ilusti käima ja lõin kolmes keeles ühise Koguva kodumajutuse veebikülje.

Pärdi tall seisis ikka teisel pool teed turistide marsruudi ääres tühjalt. Alustasin järk-järgult selle korrastustöödega, kus külamehed suuresti aitasid, ehkki sissepääs oligi naabri lukustatud värava taga.

Kogu eluaja tõmbab mind kujutav kunst ja unistasin pakkuda talupojamuuseumi kõrval Läänemeremaade uumat kunsti. Esimese näituse avasime 2002. a suvel Koguva

külainimeste portreedest. Seda projekti juhtis Soile Siltanen, kaasatud olid profifotograafid Soomest ja Eestist. Neil aegadel leidsin Pärdi talu põõningult vanu Eesti-aegseid postkaarte, mis olid sellele perele saadetud. Endine Piiri kooli õpetaja Eljuhand Schmuul oli need hoolikalt säilitanud. Täiendust sain Tõnise Leidalt.

Kuna elatun peamiselt pensionist, on tähtis galerii tegutsemise kulude katteks ka sissetulekut saada. Selleks müüme tarbekunsti, peame kohvikut ja veinibaari. Praegune tore koostöö muuseumi ja selle uue juhutusega on muutnud minu suved positiivseks.

Soovin, et Koguva elav muuseumiküla areneks edasi: et seal töötaks turismiaegadel väike kalandusmuuseum, millest kalurid saaksid lisisissetulekut, samuti postimeeste muuseum, et see tähtis etapp küla ja postiveo ajaloos ei ununeks. Idüllil-

line, teenuseid pakkuv kala- ja paadisadam ning võimalikult hea ujumisrand lisaksid külale õdusust.

Maksustamise tase on Eestis üsna paras. Soovin, et siin hakataks "makse armastama", sest vaid nende kaudu suudame ehitada turvalist tulevikku, muretseda lastele ja noortele head haridust ning pidada hoolt vanade eest.

Alles siin elades olen hakanud mõistma suurt erinevust - Soomes kestis raske sõjaaeg vaid viis aastat, kuid siin venis see viiekümnele. Vajame vähemalt kahte või kolme põlvkonda, enne kui kibedad mälestused taanduvad ja uus Eesti on loodud. Seda aega ma enam ei näe.

Siiski oleks mõnus külastada seda kohta iga saja aasta järel ja vaadata, kuidas elu Muhu saarel ja Eestis on muutunud. Mitmed teisedki muhulased sooviksid kindlasti sedasama!

Pirkko Silvennoinen

Juulist on suitsuandur igas kodus kohustuslik

Selle aasta 1. juulist on suitsuandur igas kodus kohustuslik.

Tulekahju tõttu sureb igal aastal Eestis hulk inimesi, hävivad inimeste asjad.

Andureid, mis tulekahjule reageerivad, on mitut tüüpi. Millist siis ikkagi valida? On andurid, mis tuleb ühendada vooluvõrku ja patareitoitel töötavad andurid. Vooluvõrku ühendatavate andurite puhul on enamasti tegemist juba tulekahjusignalisatsiooniga, mida tohib paigaldada ainult litsenseeritud paigaldaja. Paljudesse uutesse elumajadesse on sellised tulekahjusignalisatsioonid sisse ehitatud ning nendes kodudes on suitsuanduri nõue täidetud.

Kus sisseehitatud tulekahjusignalisatsiooni ei ole, tuleb

paigaldada patareitoitel suitsuandur, mille patareid tuleb vahetada kord aastas.

Patareitoitel suitsuandureid on kahte tüüpi: optilised ja ioonsuitsuandurid.

Kui koju paigaldada ainult üks andur, soovitame optilist andurit, sest kodus on palju materjale, mis süttides esmalt hõõguvad ning optiline andur avastab sellise tulekahju varem. Kui koju paigaldada mitu suitsuandurit, on parema tulemuse saavutamiseks mõistlik paigaldada erinevatesse ruumidesse erinevat tüüpi andurid.

* Kui kodus on üks suitsuandur, on kõige sobilikum see paigaldada magamistubade vahelisse koridori. Kui kodus on mitu suitsuandurit, panna need magamistubadesse ja

elutuppa.

* Kõõki ei tasu suitsuandurit paigaldada, toidu valmistamisel hakkab andur valehäiret andma. Valehäireid võivad põhjustada ka veeaur ja ehitustööde tolmu.

* Suitsuandur tuleb lakke kinnitada kruvidega. Kleebitud andur võib alla kukkuda ning puruneda. Kruvid ja tüüblid on suitsuanduriga kaasas.

* Suitsuanduri patareid tuleb vahetada keskmiselt üks kord aastas. Andur annab patarei tühjenemisest ka ise märku vaiksete signaalidega.

* Suitsuandurist on kasu ainult siis, kui see on lakke paigaldatud ning patarei on täis.

* Suitsuanduri töökorras olekut saab kontrollida anduril olevat testnuppu vajutades

Sirle Matt

Lääne-Eesti päästkeskus